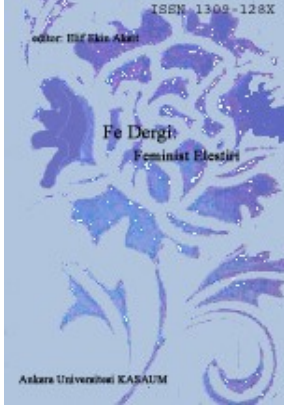

Yayınlayan: Ankara Üniversitesi KASAUM
Adres: Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Cebeci 06590 Ankara

Fe Dergi: Feminist Eleştiri Cilt 5, Sayı 1
Erişim bilgileri, makale sunumu ve ayrıntılar için:
<http://cins.ankara.edu.tr/>

Cinsellik, Şiddet ve Hukuk: Feminist Yazılar Üzerine

Ezgi Sarıtaş

Çevrimiçi yayına başlama tarihi: 15 Haziran 2013

Bu makaleyi alıntılanmak için: Ezgi Sarıtaş , “*Cinsellik, Şiddet ve Hukuk: Feminist Yazılar Üzerine,*” *Fe Dergi* 5, no. 1 (2013), 74-75.

URL: http://cins.ankara.edu.tr/9_8.html

Bu eser akademik faaliyetlerde ve referans verilerek kullanılabilir. Hiçbir şekilde izin alınmaksızın çoğaltılamaz.

Cinsellik, Şiddet ve Hukuk: Feminist Yazılar Üzerine¹

Ezgi Sarıtaş*

Feminist hareket içerisindeki bir çok kadın, deneyim paylaşımı yoluyla cinselliklerinin, hem biricikliğini görebilmiş hem de ortak deneyimlerini fark etmişlerdir. Şiddeti olduğu kadar arzuyu ve hazzı da içeren biriciklikleri koruyarak siyasal bir söz oluşturmak ise feminizm için, diğer bir çok konuda olduğu gibi cinsellikte de bol çatışmalı bir alan açıyor. İçinde bulunduğum feminist gruplardaki deneyimlerimden yola çıkarak bu çatışmalı alanda iki eğilimin giderek belirginleştiğini söyleyebilirim. Bunlardan ilki, cinselliği uzun bir süredir cinsel şiddet bağlamı dışında tartışmıyor olmamız. Oysaki feminizmle ilk temaslarımda durum hiç de böyle değildi; bilinç yükseltme gruplarında hayatlarımızı daha fazla paylaşıyor olmamız, cinselliği de politik bir zeminde konuşmamızı sağlıyordu. Bununla birlikte feministlerin cinselliği giderek daha fazla cinsel şiddetle ilişkilendirme eğiliminin, bahsettiğim değişimde etkili olduğunu söyleyebilirim. İkinci eğilim ise cinsel şiddetin daha fazla hukuk terimleri etrafında tartışılıyor olması. Bunda takip ettiğimiz cinsel şiddet davalarının büyük etkisi olduğunu düşünüyorum; davalar etrafında oluşturduğumuz politika bizi hızlı bir biçimde hukuk dilinin içerisine çekti. Bu süreçte ben ve birlikte politika yaptığım birçok feminist, hukuk söylemine eleştirel mesafemizi koruyabilmenin feminist politika için önemini fark ettik.

Geçtiğimiz aylarda yayımlanan *Cinsellik, Şiddet ve Hukuk: Feminist Yazılar* yansımalarını bu şekilde deneyimlediğim bu eğilimleri derinlemesine çözümlüyor ve yeni sorular soruyor. Alev Özakazaç'ın feminist bir düşünürselliği amaçlayan kitabı, başlığındaki üç temayı özellikle cinsel tacize yoğunlaşarak tartışmaya açıyor. Hukuk dili içerisinden konuşmanın, şiddeti fail/mağdur terimleri çerçevesinde ele almanın, kadının ve genel olarak da iktidar ilişkilerinde tahakküm altına alınan eyleyciliğini yok sayan, özneyi korumak adına inkâr eden paternalist bir anlayışı güçlendirdiğini farklı örnekler etrafında tartışıyor. *Cinsellik, Şiddet ve Hukuk*, feminizmin bürokratik gündemlerle nasıl daha eklemli hale gelebildiği sorusunun cevabını, cinsellik, iktidar ve şiddet arasındaki ilişkilerin özgül biçimlerini bu ilişkileri mutlak biçimlere indirgeyerek görmezden gelen bir anlayışın eleştirisi çerçevesinde arıyor.

Kitap, Assange olayı, tacizle suçlanan feminist Jane Gallop gibi Türkiye dışından örnekleri ve Hüseyin Üzmez olayı, KESK'te yaşanan taciz, kürtaj tartışmaları gibi Türkiye'deki ihtilafı konuları feminizme içeriden bir eleştiri sunarak tartışıyor. Yazar ihtilafı, konuları kolektif bir düşünmeye yol açacak önemli bir imkân olarak gördüğünü söylüyor. Çatışma ve ihtilafın toplumsal hayat için kurucu ve dönüştürücü olduğuna dair bir siyasal kavrayışın, feminist politika için vazgeçilmez olduğuna vurgu yapıyor. Kitabın bağlamını oluşturan neo-liberalizm, bürokratik-yönetimsel zihniyet ve muhafazakârlıkla şekillenen dünyada, çatışmayı sindirmeye, sabitlemeye veya içermeye çalışmayan bir feminizm düşüncesinin sunduğu imkânları daha fazla tartışmaya ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. Özellikle cinsel şiddet gibi genellikle ağır travmaların söz konusu olduğu bir konuda böylesi bir tartışma hep toplumsal hem de bireysel düzeyde bir çok zorluk içeriyor. Fakat bu zorluklar tartışmanın bastırılmasına, bireylerin maruz kaldıkları şiddetin ağırlığının teşhiri onların failliklerinin inkârına neden olmamalı. Özakazaç, böylesi zorlu bir tartışmanın ana hatlarını çiziyor.

Cinsellik, Şiddet ve Hukuk, ele aldığı örneklerle hukuk, devlet ve ataerkil düzenin girift etkileşimini ortaya koyuyor. Özakazaç'ın çözümlenmeleri, fail/mağdur, suç/ceza terimleri üzerinden yürüyen kamusal tartışmanın ve bu tartışmalarla eklenen ahlakçı söylemlerin Türkiye'de tüm çevrelere egemen olan ağır cinsiyetçi kültürü sorgulamadan bıraktığını gösteriyor. Cinsel şiddetle mücadele ederken şiddetin değil de cinselliğin tartışma konusu haline getirilmesinin muhafazakâr söylem ve politikalarla nasıl kolaylıkla eklemenebildiği kitaptaki örneklerde görüyoruz.

Yazar kadınların, çocukların, LGBT bireylerin bedenlerinin ataerkil aile ve toplum ile ataerkil devlet pratikleri arasında sıkıştığını, Türkiye'de kamusal gücün bu bedenlerin ve hayatlarının korunması için adım atmadığını, sorunun devletin ve hukuki aygıtın gündemine giremediğini tespit ediyor. Adli Tıp süreçleri, cinsel suçlara yönelik cezasızlık, kendi 'cemaatinde' tacizle karşılaşan kurum ve toplulukların olayı savunma refleksiyle ele almaları karşısında feminist hareketin talepleri haklı görünse de, şiddet ve tahakküme karşı tek bir söylemsel hattın öne çıkarılmasının toplumsal süreçlerin görmezden gelinmesine neden olduğunu söylüyor. Kitapta şiddet kavramının aşırı genişlemesiyle norm, iktidar, sömürü gibi diğer kavramlarla arasındaki sınırlar

¹ Bu yazının bir bölümü daha önce *Amargi*'nin 27. sayısında yayınlanmıştır.

* Ankara Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

bulanıklaşmasının tehlikelerine dikkat çeken yazar, devlet ve yasa merkezli olmayan yeni direniş biçimlerini vurgulayan Judith Butler'ın çözümlerinden faydalanıyor.

Mevcut bazı feminist söylemleri eleştiren kitap, ele aldığı örneklerin özgüllükleri üzerinde dururken, resmin bütünü de sunarak çoğu zaman dar bir çerçevede kalan taciz/tecavüz tartışmalarını toplumsal ve siyasal bağlamın içerisine yerleştiriyor. *Cinsellik, Şiddet ve Hukuk* feminist siyaseti yeni bir konumlanışa çağırırken şu soruyu soruyor: Cinsler arasında giderek tırmanan savaşta feminizm bir taraf olmanın ötesine geçerek ve ötekiyle olan ilişkiyi radikal bir sorgulamaya tabi tutarak savaşı sona erdirecek biçimde “herkes” adına söz alabilir mi?

